

Objavljene Smjernice za snažnije sudjelovanje javnosti u donošenju odluka

Zelena Istra objavila je Smjernice za poboljšanje procesa javnih savjetovanja i javnih rasprava te pristupa informacijama. Njima se nastoji unaprijediti sudjelovanje građana i udruga u procesima kreiranja politika i planiranja projekata kojima se presudno utječe na kvalitetu života i rada te održivost lokalnih zajednica. Dostupne su na webu Zelene Istre za preuzimanje kao digitalna publikacija na [hrvatskom](#), [engleskom](#) i [njemačkom](#) jeziku te u obliku [zvučnog zapisa](#).

Pula, 27. veljače 2026. - Smatraš da se glas građana i udruga treba uvažiti prilikom donošenja odluka o okolišu i drugim pitanjima? Ako je tako, preuzmi Smjernice za poboljšanje procesa javnih savjetovanja i javnih rasprava te pristupa informacijama!

Smjernicama se detektiraju brojni problemi na razini politike o okolišu, prostornog planiranja i pristupa informacijama. Uključivanje javnosti u procese donošenja odluka događa se prekasno. Obično tek u fazi savjetovanja s javnošću i javnih rasprava kada građani i udruge više ne mogu bitno utjecati na predložene prostorne planove, zahvate u okolišu i akte. Pritom se ključni prijedlozi i primjedbe građana i udruga ne uvažavaju. Kada građani i udruge pokušaju osporiti odluke o projektima u okolišu, sudovi često razmatraju samo proceduru, ali ne i važne činjenice. Na primjer, da su donesene odluke protivne prostornim planovima. Iz toga proizlazi pravna nesigurnost. Veliki su problem tužbe investitora protiv aktivista, tzv. SLAPP tužbe, kojima je cilj zastrašiti one koji se usude boriti za javni interes. Postoje javna poduzeća, javne banke i slična tijela koja često ne pružaju informacije na zahtjev građana i udruga te uporno ignoriraju praksu Povjerenika za informiranje i Visokog upravnog suda. Oni koji su tražili informacije pritom dugo čekaju. Ponekad tijela čak ni Povjereniku ne pružaju tražene informacije. Na prekršajnim sudovima postupci vezani za pristup informacijama odlaze u zastaru. Postalo je uobičajeno da javna savjetovanja traju manje od zakonskog minimuma od 30 dana. Tu je i zastarjelo referendumsko zakonodavstvo.

- Zbog svega je prostor za sudjelovanje u donošenju odluka sužen. Građani su istisnuti iz procesa kreiranja politika, nepovjerljivi prema vlastima i pasivni. Očita je kriza predstavničke demokracije, ali i želja građana da sudjeluju - ističe Dunja Mickov, autorica Smjernica ispred udruge Zelena Istra.

U Zelenoj Istri ipak vide "svjetlo na kraju tunela". U Smjernicama su tako prezentirani primjeri dobre prakse - 12 godina participativnog budžetiranja u Pazinu, Vijeće građana Rijeke ili donošenje prostornog plana na participativnim osnovama. Pružene su i brojne preporuke koje mogu biti korisne donosiocima odluka koji žele bolju Hrvatsku.

- Cilj Smjernica je kvalitetnija zaštita prava građana i okoliša. Osmislili smo ih kao alat koji građanima i civilnom društvu može biti koristan za zagovaranje pozitivnih promjena bez kojih nema ni istinske demokracije - kaže Mickov.

Smjernice su nastale u sklopu projekta "Civic space preservation and restoration" kojeg vodi Zelena akcija, dok su Zelena Istra i Global2000 iz Austrije partneri.

**Sufinancira
Europska unija**

Financira Europska unija. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorovi i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu. Europska unija ni Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovoj objavi isključiva su odgovornost Zelene Istre i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.